

XXXIII. évfolyam

40.-ik szám

Egyes szám ára

10 fillér

Negyedévre 1-20 P.

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

A. M. N. MUZEUM
HIRLAP OSZTÁLYMegjelenik
szombatonKüldetéseket
felvesz
a kiadóhivatalTelefonszám
10.

Egy választás Magyarországon 1930-ban

(Dr. L.) Szomorú tény, hogy a konszolidáció jó egynehá nyadik esztendejében, a gazdasági krízis huszonnegyedik órájában az újságíró kénytelen foglalkozni a magyar politikában egyébként igen jelentéktelen eseménnyel: az időközi választásokkal.

Két helyen is képviselő-választással töltik az idejüket azok, akiknek nincsen más dolguk. Mert nem hiszem, hogy ma dolgozó, vagy dolgozni akaró embereknek lenne idejük foglalkozni azzal, hogy a kormány jóvoltából designált képviselőt szavazataik tömegével hozzásegítsék a munkanélküliség és szomorú napjaiban a mandátumhoz.

Szombathelyen Vass József utódját választották meg az ottani polgármester személyében. Nem ösmerjük, nem dicsérhetjük és nem kritizálhatjuk. Ha a szombathelyieknek jó, ha nem találtak külön embert a magyar politika kiválóságai között — úgy nekünk is jó. De vajon az egyhangú választás valóban Szombathely városa polgárságának egyhangú és kitüntetett véleményének kifejezője-e? Erre egészen nyugodtan válaszolhatunk: nem tartjuk valószínűnek. Ott is lakik verejtekezés iparos, kispolgár, kereskedő, hivatalnok, munkás stb. És feltételezhető, hogy ezek sorsuk jobbrafordulását valamiféle pártközi megegyezés folytán hivatalból kirendelt képviselő nagyréményű működésétől várják? Erre is teljes bizonyossággal válaszolhatunk annak a sok ezer választónak a nevében, aki nem irt alá ajánlási íveket és akit nem érdekel a választás: nincsennek elragadtatva az egy-

hangú választástól, de nem érdeklí őket. Végre is az ő szavazatuk, aláírásuk nem számít. Az eddigi képviselő — sajnos — meghalt, utódját tisztelettel kinevezi a magas kormány. Szavazol, vagy nem szavazol-polgártárust, egyre megy!

Pacsán, lent Veszprémben is folyik a készülődés. A kinevezendő képviselő, egyébként jónevű festőművész járja a kerületet. Néhány éve még szélső ellenzéki képviselő volt. Most kormánypárti. Ez sem lényeges. Az idők változnak — az elvek is. De vajon a nép véleménye nem változik-e? Miért nem

kérdik meg a tisztelt Urak odaient a minisztériumok előkelő termeiben, hogy mit gondol a választó arról, akire a voksát fogja, vagy nem fogja adni, mert ugyis mindegy. Vagy ez a kérdés számba sem jön már kisézilált közéletünkben?

Meglesz a másik képviselő is egyhanguan. Nem lényeges. A jólét országában ez nem érdeklí az embereket. Minden rendben van. Itt nincs szükség komoly politikuskokra, értékekre és tehetségekre. Aki bírja marja és kineveztetik. Egy egyszerű rendelkezés és a választás el van intézve.

Szomorú tünet még ma is, amikor ennél sokkal szomorubbak is vannak.

őszinte meggyőződésünk, hogy a vágóhid építése fontosabb, mint a járdázás.

Feljegyzések.

A törvényhatósági bizottság legutóbbi ülésén a költségvetés tárgyalásánál Bernáth Aladár alispán a kiadások csekély növekedésének egyik oka gyanú a főispáni telefonköltéseknek a vármegye terhére való áthárítását jelölte meg. A költségvetés azóta megjelent a megyei hivatalos lapban és eszerint a főispáni telefonszámla egy évben 6200 pengőt tesz ki. — A törvény törvény és ezt a számlát a megyének fizetnie kell, azaz, hogy nem is Zemplénmegyének egyedül, de Abaujmegyével együtt kellene fizetni. A főispán ugyanis mindkét megye főispánja, de rendszerint Ujhelyben tartózkodik, tehát innen telefonál az Abaujmegyét érdeklő ügyekben is. Méltányos tehát, sőt egyedül csak ez igazságos, ha Abaujmegye is hozzájárul ehez az elég tekintélyes telefonköltéshez. Mégis csak furcsa volna, ha a főispán, mint abauji főispán Zemplén költségére intézné telefonon hivatalos abauji dolgait.

*

A megyei költségvetésben van még egy igen érdekes tétel: 2 írógép kifizetésére 1500 pengő. — Hajdanában, 3 év előtt két írógép árát 2400 pengőben állították be a megye költségvetésébe, legutóbb már csak 2000 pengőben és az új költségvetésben ime 1500 pengőre csökkent két írógép ára. — Nem nagy jelentőségű dolog talán, de mutatja, hogy a költségvetésekre gondot kell fordítani a törvényhatósági bizottságnak, illusztrálás annak, hogy a kritika valóban elér eredményt — nem a megye adminisztrációja, legfeljebb a „megtakarítások“ kárára, de feltétlenül az adófizetők előnyére.

Miért késik

a vágóhid építése?

Sokkal sürgősebb volna, mint a járdázás.

A „Felsőmagyarországi Hírlap“ legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy a polgármester pályázatot hirdetett a város főbb uccáinak járdázására és csatornázására.

Kétségtelen tény, hogy a város járdái borzalmas állapotban vannak, éppen ezért örömmel üdvözlőnk ezt a kiírást — ha nem volna sürgősebb tennivaló Ujhelyben. Elismerjük, szükség van erre is — de a város csatornázása igen messzi van a végleges megvalósulástól, mert hiszen a Ronyva szabályozása nélkül meg nem oldható. Tehát még ráérünk a csatornázással.

Ellenben nem érünk rá — amire már húsz éve készülünk — a vágóhid építésére. Ez a leg-sürgősebb, tudunkkal kellően elő is készített építkezés, melyre gazdasági, de különösen közegészségügyi szempontból a legsürgősebb szükség van.

A városi állatorvos már évek előtt elhárította magáról a felelősséget, ha a vágóhidi állapotok miatt végigfertőződik a város egész lakossága; a mészárosok pedig hallatlan kárt

szenvednek a primitív berendezés miatt, melyet természetesen a közönségnek kell megfizetni. A patkányragta — tehát közfogyasztásra nem bocsátható hús egy igen jelentős százalékot tesz ki. És nem jelentéktelen a város kára abból sem, hogy a mészárosok — hűtő hiányban — nem tudják kihasználni az olcsóbb vásárokat nagyobb mennyiségű vágóállat beszerzésével.

A járdázásnak minden esetre van egy igen nagy jelentőségű előnye: nem kerül a város költségvetésébe, mert a háztulajdonosok közvetlen fizetik, a város csak közvetítő. A járdázás tehát nem emeli a pótdát — csak a háztulajdonosok terheit. És ez ugyebár két különböző dolog: pótdát, amit szinte csak a háztulajdonosok fizetnek és járdázási költség, amit csak a háztulajdonosok fizetnek.

A vágóhidépítésnek is megvan ez az előnye — tehát ez is elvégezhető volna. Hogy mégis húzzák — halasztják, annak bizonyosan van valami oka, amit a város közönsége érdekében szeretnénk tudni, mert

SZÓLOOLTVÁNYOK

gyökeres hazai vasszók, fajtisztán, legolcsóbban a Nemzetközi Borkereskedelmi Rt.-nál Bpest, VIII., Konyhási-utca 6. sz. Kérjen árajánlatot!

Még nem késő...

A szegényügy rendezéséről.

Minisztertanács, főispáni és polgármesteri megbeszélések egymást váltják. Egyik anket a másik után, mind ezzel a céllal: milyen intézkedésekkel lehetne a tél fenyegető rémének útját szegni, hogyan lehetne a kétségbeejtő munkanélküliség viharfelhőt eloszlatni és a tömegnyomort enyhíteni.

A napi sajtó állandóan felszínen tartja e súlyos kérdéseket és hosszánál számol be az elgondolásokról, amelyek a megoldást egy lépéssel bár, de közelebb hozzák.

De ma már *nem szocidális kérdésként* kezelik a megoldások ügyét és egyes városok és állami intézmények áldozatkészségét már nem a jóságosság, az ember-társ iránti szeretet jelzőjével díszítik, hanem olyan cselekedetnek minősítik, mint a sülyedő hajó matrózainak igyekezetét, amikor a hajó léket kap és azt betömni megkísérik!

Es mert ma mindenkinek kötelessége a mentés munkájában résztvenni, azért iródtak e sorok.

A nyilvánosság elé dobunk néhány mentő szalmaszálat. Kapaszkodjunk bele kétkézrel és próbáljuk Sátoraljaujhely felett a közeledő tél tekete tellegeit eloszlatni.

Szegény az egész város. A trianoni határ kifosztotta itt mindenki. Nem kívánunk tehát senkitől sem különleges és megerőltető áldozatokat. Filléreket kérünk, hogy ezután a megadott fillérek azeivel hársuk el a nincstelenség veszedelmes gondjait.

Nem is magyarázunk a segítés módjait. Ugy vetjük papírra azokat, ahogy egy álmatlan éjjelen eszünkbe jutattak, folyamánként egy háborzongató cikknek, amely az „Ujság”-ban jelent meg és a nép néhai miniszterével folytatott utolsó beszélgetést rögzítette le.

A város állítsa össze a szegény-katasztert az összes jótékony egyetlek adatainak felhasználásával.

Minden mozijegy és minden városi beadvány után 10 fillér inségadó fizetendő.

Az idegen, akár szállodában, akár mint vendég családoknál száll meg, napi 50 fillér inségadót fizessen.

A 300 pengő felüli jövedelemmel bírók fizetéséből a munkaadó, vagy a hivatal, napi 2 pengőt tartson vissza

fenti célra. Az önálló foglalkozást űzőktől a lelkiismeretük inkasszája ez összeget.

A kereskedők, a nyílt helyiséggel bíró iparosok és vállalkozók a koldusoknak adni szokott segélyeket egy összegben havonta a városnak szolgáltatassák be; — ugyanigy a jótékony egyesületek is, felekezetre való tekintet nélkül.

A városi erdőekben a fakitermelés megindítandó, mégpedig az arra vállalkozó munkanélküliek útján, akik a termelt fa egy megállapított hányadát kapják, városi igákkal házhoz szállítva.

A pénzintézetek adjanak

Eredménytelen rablótámadás a mozi pénztárosa ellen.

A tettes Orehovszky Gyula közművessegéd.

Vasárnap este, a mozielőadások befejezése után, éjjel 11 óra tájban a mozi pénztárosa, Ilosvay József visszatért a moziba, hogy a pénztárhelyiségben hagyott felöltőjét elvigye. Az előcsarnok ajtaját becsukta maga után és a fülkéhez ment. A pénztárfülke ajtaja nem volt kulccsal lezárva és mikor Ilosvay benyitott

egy férfi hatalmas ökölcsapást mért a fejére. Az ütés oly erős volt, hogy Ilosvay a pénztár előtt lévő korlátok esett és elindult az orrávére.

A mozipénztáros pillanatnyi kábulatát kihasználva a támadó Ilosvay torkának esett és fojtogatni kezdte. A vézna Ilosvaynak az életöszönű oly erős kölcsozót, hogy

a támadója állára irányított ökölcsapással sikerült magát kiszabadítani a fojtogató kezek közül.

Építsük meg a kereskedelmi iskolát.

Levél a szerkesztőhöz!

Kedves Szerkesztő Uram!
Lánczi Barátom!

Mint a költöző madarak őszutóján, úgy húznak el a Csonkaország vármegyéi és városai telett a közmunkák megindításának gondolatai. Elhúznak felettük, de megtelepedni egyiknek sincs eszéágában. Szállnak idegen tájak fele, hol zöldebb a rét és virul a határ.

Ne haragudjék meg édes Szerkesztő Barátom, hogy a

Nemzeti banki kamat mellett összesen 20 000 pengőt a város rendelkezésére. A jelenlegi alacsony kenyérmagárat kihasználódó, vásároljon a város búzát, rozst, őrlésse azt meg a Burger malmában és a lisztet, amelynek ára a jelenlegi, 30 pengős buzaárnak megfelelő forgalmi áránál lényegesen olcsóbbat fog adni, bocsássa kereskedők útján a lakosság rendelkezésére. Az őrlési akció február 1-ig állandóan tartson.

*

Lapunk hasábjait szívesen bocsátjuk mindenkinek a rendelkezésére, aki a segítés akcióját elgondolásával ki akarja bővíteni.

ajában is olvastam már, megtette a reménybeni közmunkákra vonatkozó jelentését a belügyminiszternek. Kevés jutott abból Sátoraljaujhely városra és amint hallom, az a kevés is utépítésre meg egyéb ilyenekre.

Volna egy szerény javaslalom. Építsük fel a kereskedelmi iskolát. Most a legjobb alkalom. Hogy a kulturszorkormánynak ma nincs a költségvetésben erre fedezete, nem baj. Van a bankoknak elég pénzük. Kérjünk kölcsön, legyen a szirásunk a kulcszorkormány és mint boldog ifjúságunkban, a kamatot is a jótálló fizesse meg helyettünk.

Talán nem tart sokaig ez a sötét éjszaka, megvirrad nekünk is szegény magyaroknak. Jut talán hely a kultusz kormány 1932 évi költségvetésében a sátoraljaujhelyi felsőkereskedelmi iskola részére is. És ha nem jutott az 1932-ikben, majd jut az 1935-ikben. De az iskolát, azt építsük fel sürgősen, mert lassan már növendék nélkül maradunk. Ezidén már megfogyatkozott a létszám. Ki bír olyan borzalmas tandíjat fizetni. Államosítani kell az iskolát: ha olcsó a buza, meg a bor, miért legyen drága a tudomány.

Ha nem sajnálja a nyomdafestéket, adja ki a levelemet Szerkesztő Uram!

Sátoraljaujhely, 1930 okt. 1

Köszöntöm
baráti kézzorítással
(aldárás)

HIREK.

— **Részleges tisztújító közgyűlés.** Sátoraljaujhely város képviselőtestülete hétfőn d. u. 4 órakor közgyűlést tart, melyen be fogják választás utáni tölteni a főjegyzői, iratárnoi és az ujonnan rendszeresített II. oszt. fogalmazói állásokat.

— **Orvosi hír.** Dr. Reichard Ervin, a fog- és szájbetegségek szakorvosa szabadságáról visszaérkezett és ismét rendel. (Telefon 56.)

— **Turistanap.** A Magyar Turista Egyesület hegyaljai osztálya igen jól sikerült turista-napot rendezett az elmúlt vasárnap, melyen résztvettek Jász Géza, a M. T. E. és a Turista Szövetség alelnöke, Papp Dénes, a Labdarugó Szövetség és Birkózó Szövetség alelnöke és a nyiregyháza-i csoport mintegy 20 tagja. Reggel 8 órakor a turisták közel 6 óras túrára indultak, melynek végcélja a turistaház volt. Itt a déli órákban a vá-

mai nehéz időkben a lírai stílus berkei felett szállongok és nem csapok le vijjogva a valóság meredek és kopár bérceire.

Talán a napok óta tartó csudaszép őszi idő okozza és az öröm, hogy talán a természet is megkönyörült rajtunk és a pompás idővel hozzásegíti a Hegyalját, hogy ez idényben aszúbert szürjenek a taposó házakban.

No de térjünk a tárgyra. Az alispán, amint az Ön lap-

IRODALOM.

Babits Mihály — Földi Mihályról.

Abból az alkalomból, hogy a modern magyar regényírás legkomolyabb reprezentánsának, Földi Mihálynak művei gyűjteményes kiadásban, a Franklin Társulat kiadásában megjelentek, a magyar irodalmi élet vezető kiválósága, Babits Mihály felszólításunkra a következőket írja irodalmunknak e mindenkép jelentős eseményéről:

Földi Mihály műveinek legfőbb érényt az átagolvasó alighanem a témában és a stílusban keresné: a témában, amely mindig érdekes s az írásmódban, mely könnyű, okos és világos. A népszerűség ezeket a szemellátható előnyöket jutalmazza: én ezeken túl és ezek mögött nagyobb, titkosabb érdemeket látok, melyeket nagyon megbecsülök, mert kultúrától elfordult korunkban ritkák és drágák és vigasztalók. Látom a művelt és gondolkodó író — ma, mikor műveltségnek és gondolkodásnak szinte vesztett híret költötték az irodalomban —; ez az író tulnéz a magyar glóbus fülelt világán, nem zárkózik el a tudomány és emberkutatás új és új problémái elől s nem resteli a logikát és pszichológiát. Az a tárt és mai kultúra, melyből a problémák fakadnak s alakjainak lélektanilag, sőt orvosilag átgondolt rajza messze kiemel Földi regényeit a mostani nagy regénytermés felelőtlenségéből és alacsonyágából. Öröm, gazdagodás, hogy ez az író, kinek első jelentkezésére nem is oly rég meglepve figyeltünk föl, ma már nagy művek egész sorozatával áll előttünk.

Az új XXV. osztály sorsjáték

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben pengő 500.000 pengő
Jutalom és nyeremények

300.000 || 50.000 || 25.000
200.000 || 40.000 || 20.000
100.000 || 30.000 || 15.000

stb. pengő, összesen közel

8 millió pengő készpénzben

84.000 sorsjegy közül 42.000 kihúzzák, tehát

minden második sorsjegy!

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 24 P	Fél 12 P	Negyed 6 P	Nyolcad 3 P
---------------	-------------	---------------	----------------

Az első osztály huzása 1930. október 17 és 20-án

RÁDIO

készületek, hangszórók, egyenirányítók, anódpótlók, Philips és Telefongyári gyártmányok. Kerékpár, csillár, motorkerékpár

KEDVEZŐ RÉSZLETRE
Ford és Citroen autó-képviselet
DUBAY JENŐ vilámszági, rádió és kerékpár üzlete Sátoraljaújhely, Kazinczy-u.3. (Dubay ház)

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Új kedvezmény vendégeinknek!

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivétel) módunkban van az UJSÁG kiadói hivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

M. KIR. OPERAHÁZ NEMZETI SZÍNHÁZ KAMARA SZÍNHÁZ

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni

Park szálloda Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsikötés)

Sátoraljaújhely, 1930. október hó 4. XXXIII. évfolyam 40-ik szám

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **LÁNCZI ZOLTÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal Sátoraljaújhely, Kazinczy-ucca 5. Telefonszám 10.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társánál

ERVENYES

TÉLI MENETREND

OKTÓBER 5-TŐL

Szv.†	Vv.●	Gyv.■	Szv.	Vv.	Gyv.	Szv.	Tvsz.			Gyv.	Szv.●	Szv.	Gyv.	Sz.□	Szv.†●	Szv.	Szv.	
520	705	10 ⁵⁵	1110	1440	16 ⁵⁸	2010	—	ind.	Sátoraljaújhely	érk.	11 ³⁵	18 ⁵⁶	15 ⁵⁷	1921	1942	22 ⁵⁶	739	951
533	721	1109	1125	1501	1710	2027	—	érk.	Sárospatak	ind.	11 ²⁵	18 ⁴⁴	15 ⁴⁵	1910	1931	22 ⁴⁵	727	939
551	749	1124	1144	1539	1726	2047	—	érk.	Tolcsva	ind.	1111	1821	1523	1852	1911	2227	704	917
627	832	1154	1220	1640	1753	2129	508	érk.	Szerencs	ind.	1044	1739	1439	1820	1833	2153	622	838
633	848	—	1445	—	1830	—	—	ind.	Szerencs	érk.	1038	1731	—	—	—	2116	632?	—
749	1007	—	1602	—	1947	—	—	érk.	Nyiregyháza	ind.	922	1611	—	—	—	1958	510	—
912	1143	—	1924	—	2133	—	—	érk.	Debrecen	ind.	529	1431	—	—	—	1830	313	—
705	913	1217	1253	1849	1816	2227	601	érk.	Tiszaluc	érk.	1024	1705	—	1758	1802	2124	539	769
737	947	1239	1320	1933	1838	2254	645	érk.	Miskolc	ind.	1001	1635	—	1734	1734	2055	510	731
800	1128	1250	1400	2020	1848	2335	—	ind.	Miskolc	érk.	953	1559	—	1725	—	2047	323	642
1107	1720	1618	1921	520	2210	545	—	érk.	Budapest	ind.	650	920	—	1415	—	1740	2210	2350

† Miskolc—Budapest között gyorsvonat.

■ Sátoraljaújhely felé Mezőzomboron 6²⁶-kor kell átszállni.

■ Január 7-étől március 7-éig nem közlekedik. °Csak január 7 és március 27 között közlekedik.

● Január 7-től március 27-ig Sátoraljaújhely és Miskolc között nem közlekedik.

Debrecen és Szerencs között az összes vonatok személyvonatok

INGAVONAT

Sátoraljaújhely máv. p.-ról 3⁵², 6⁰⁰, 9⁵⁶, *1140, 16⁰³, 18¹², 23⁰¹ ■
Sátoraljaújhely cseh p. u.-ról 4³⁴, 6⁴⁵, *10⁴², 10⁴⁸ 13⁰⁰, *16⁴⁵, 19⁰⁵, 23³⁸ ■
) Gyorsvonatok

Szerencs—Hidasnémeti

Szerencsről indul	841	1100 [■]	1441	1855	Hidasnémetiből indul	331	604 [■]	1547	1902
Hidasnémetibe érkezik	1030	1334	1654	2210	Szerencsre érkezik	610	1828	1725	2130

BODROGKÖZI VASUT

Sátoraljaújhely—Zemplénagárd

715	800*	1238	—	1832	2000	indul	Sátoraljaújhely	érkezik	700	850*	1220	—	1501	1745	1951
754	840	1317	—	1913	2039	érkezik	Sárospatak máv.	indul	620	810	1140	—	1418	1704	1911
905	—	1428	—	2025	—	érkezik	Tiszakarád	indul	507	—	—	—	1301	—	1758
944	—	1507	—	2111	—	érkezik	Cigárd	indul	428	—	—	—	1222	—	1719
1010	—	1533	—	2140	—	érkezik	Ricse	indul	402	—	—	—	1156	—	1653
1031	—	1554	—	2205	—	érkezik	Zemplénagárd	indul	340	—	—	—	1134	—	1631

* csak kedden és pénteken közlekedik.

Sátoraljaújhely—Kenézlő

1045	1530	ind.	Sátoraljaújhely	érk.	700	1501	1951	
425	1124	1608	érk.	Sárospatak máv.	ind.	620	1418	1911
449	1150	1635	érk.	Elágazás	ind.	531	1346	1842
514	1215	1700	érk.	Kenézlő	ind.	525	1318	1815

HIRDESSZEN

A FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP-BAN

SÁTORALJAUJHELY. TELEFON 10.